

100.000 nieuwe huizen? Dat kan als we innovatief durven zijn en ons wat minder aantrekken van adviesraden en overlegtafels

Posted on 7 juni 2025 by Eduard Bomhoff

Geert Wilders en Caroline van der Plas moeten het de volgende keer proberen met betere ministers. Of preciezer: met betere ministers die ieder een eigen jurist en econoom meebrengen om doortastend op te treden tegen weigerachtige ambtenaren, ondeskundige amateurs in de Raad van State en vooringenomen, door GroenLinks en D66 beheerste adviesraden en overlegtafels. In België komen nieuwe ministers altijd binnen met een eigen 'kabinet van de minister'; het was naïef van PVV en BBB om hun bewindslieden zo naakt het boze bos in te sturen.

En links moet het de volgende keer proberen met nieuwe, betere ideeën. Dat is beter dan het – met dwang – opschalen van bestaande technieken. Al maar grotere windmolens is de foute techniek voor een klein land. Slecht voor de gezondheid van omwonenden en lelijk voor het landschap. Windmolens in de Noordzee worden nooit

kosten-concurrerend met zonnepanelen, vooral – maar dat verzwijgen de ambtenaren liever – door de 90 miljard euro die nodig is om wind op zee om te zetten in elektriciteit (gelijkstroom), aan land te krijgen, om te zetten in waterstof en dan weer terug naar elektriciteit (wisselstroom).

Fantasieloos forceren

In de eenentwintigste eeuw moet economische groei in de rijke landen niet komen van méér van hetzelfde. GroenLinks-leider Jesse Klaver is het daar in theorie mee eens. 'In de wereld van vandaag is de enige manier voor Europa om strategische soevereiniteit veilig te stellen, het snel verhogen van de eigen uitgaven voor innovatie, onderwijs en economische opwaardering,' schreef hij in 2019. Maar in de praktijk kiest links niet voor het stimuleren van innovatie, maar voor de bestaande technologie van windmolens, warmtepompen en biomassa, die tot in het absurde en met dwang worden doorgevoerd.

De ingestorte woningbouw is ook zo'n voorbeeld van fantasieloos forceren van gedateerd beleid in plaats van innovatie. 'Verdichting' werd op de kaart gezet door het vierde kabinet-Rutte en geldt kennelijk nog steeds. Zo verdwijnt groen uit de stad en worden tussen de bestaande huizen kleine flats gepropt. Al te vaak moeten die trouwens snel weer worden afgebroken – denk aan de Zwarte Madonna in Den Haag – of kostbaar gerenoveerd, zoals de Peperklip in Rotterdam. Ambtenaren spreken nu al van 'microwoningen' van tussen de 15 en 50 vierkante meter.

'Verdichting' doet niets om het hoofdprobleem aan te pakken. Toen onze economie nog snel groeide en wethouders wilden bouwen, mochten getrouwde stellen erop rekenen dat ze met hard werk een eigen huis konden kopen met een kleine tuin voor hun kinderen. Nu is de groei weg en een eigen huis door te weinig nieuwbouw onbereikbaar, want zelfs een dubbelmodaal inkomen is amper nog genoeg voor een gemiddelde eerste koopwoning.

Een innovatieve oplossing zou zijn om bijvoorbeeld voor de provincie Flevoland het systeem van 'residuele grondwaarde' af te schaffen en een [speciaal grondregime](#) in te voeren. Dan kunnen gemeentes vrije grond opkopen voor de prijs die ze nu al mogen hanteren bij de aanwijzing van grond voor zonnepanelen. Met grond voor jaarlijks 8000 euro pacht per hectare kunnen royale eengezinswoningen worden gebouwd van 240.000 tot 275.000 euro. Geef de trotse nieuwe eigenaren de optie voor privéplaatsing van een zonnepaneel op hun dak. Met 20 tot 25 huizen per

hectare en 8000 hectare aangewezen voor woningbouw bij – bijvoorbeeld – een nieuwe halte langs de spoorlijn tussen Lelystad en Dronten (vlakbij de N309), is geen enkele subsidie nodig, want alle benodigde infrastructuur kan royaal worden betaald uit de 3 miljard btw die dan dankzij de nieuwbouw binnenkomt.

Vereniging Natuurmonumenten zal er tegen zijn, want acht kilometer ten noorden van de N309 ligt het kleine Swifterbos. Nooit van dat bos gehoord? Dat kan, want het betreft 'natuur' die pas in 1968 is aangeplant. Maar dat zal de groene lobby's nergens van weerhouden. Planbureaus en raden willen woningbouw verbieden, vanwege de eenmalige uitstoot van stikstof. Je zou ze dan willen wijzen op de nieuwe research in de microbiologie. Niet alleen komen er meer alternatieven voor kunstmest; er is ook een commerciële doorbraak op handen met stikstofbindende bacteriën die nitriet uit de atmosfeer omzetten in vormen die bruikbaar zijn voor planten.

Grootste ongelijkheid

De meer fanatieke GroenLinkers zullen gruwen van eengezinswoningen met een parkeerplaats of garage; die willen beleid dat vooral is afgestemd op mensen zoals zichzelf: makkelijk thuis werken en af en toe met openbaar vervoer naar kantoor. Tegelijk is links erg tegen ongelijkheid in de samenleving en vergeet daarbij dat de grootste ongelijkheid nu bestaat tussen gezinnen met een eigen woning en huurders. Woningeigenaren kunnen honderdduizenden euro's overwaarde in hun huis nalaten aan de volgende generatie; huurders hebben sinds de Rutte-kabinetten een veel kleinere kans om hun kinderen te helpen bij de aanschaf van een eigen huis.

Als gezegd: links pleit in theorie voor inventiviteit, maar kiest in de praktijk voor extrapolatie van wat al bekend is. In zijn boek [Growth: A Reckoning \(2024\)](#) waarschuwt de Engelse econoom Daniel Susskind tegen dit verschijnsel. Groei moet je niet zien als 'meer van hetzelfde'. Gloeilampen vervangen kaarsen, fietsen kwamen in plaats van paarden, wasmachines gaven huisvrouwen meer tijd voor andere bezigheden. In rijke landen betekent groei innovatie en maakt het mensen vrijer.

Geloven in échte groei

Het kabinet-Schoof is onder meer mislukt omdat het veel te weinig innovatief was

en bleef hangen in wat was toegestaan door ambtenaren, de Raad van State en de overlegtafels. Die zijn door hun aard reactionair, want iedereen aan tafel vecht om zijn bestaande belang veilig te stellen. Het foute idee dat economische groei 'meer van hetzelfde' betekent, maakt ook dat jonge mensen groei gaan zien als gevaarlijk voor milieu en klimaat – en er dus een afkeer van krijgen.

Ik hoop dat de jongere generatie weer gaat geloven in échte groei. Voor henzelf – werken voor een eigen huis – en voor hun land. Anders eindigen ze als Greta Thunberg op haar zeilboot: tegen de markt, tegen het kapitalisme en daarmee tegen creativiteit en innovatieve groei.

Wynia's Week verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar**, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. Doet u weer mee? **Kijk [HIER](#)**. Hartelijk dank!